

NÁVŠTĚVY HLASTE U BOUDY

Příběhy z českého statku
pro děti i rodiče

Napsal Viktor Pak
Ilustrovala Markéta Račanská

NEŽ ZAČNEŠ ČÍST NÁSLEDUJÍCÍ PŘÍBĚH, JE DOBRÉ VĚDĚT

Udělat někomu laskavost

Pomoci někomu nebo něco pro někoho udělat, aby se cítil lépe nebo mu to nějak pomohlo. Třeba jako když vidíš, že tvůj kamarád nemůže najít tužku a ty mu půjčíš svou, nebo když někomu zvedneš věc, která mu spadla. Jinými slovy děláš malé věci pro druhé, aniž bys za to něco chtěl/a.

Čeští národní buditelé

Češi, kteří v 18. a 19. století pracovali na tom, aby se zachoval a „probudil“ český národ, hlavně český jazyk a česká kultura. Vymýšleli nová česká slova, psali knihy, hráli divadlo a dohadovali se s rakouskými politiky.

František Palacký

- český národní buditel s přezdívkou Otec národa, jako první sepsal opravdu podrobné české dějiny.

Karel Hynek Mácha

- český národní buditel, básník, který stvořil krásnou báseň s názvem Máj. Báseň byla tak dlouhá, že zabrala celou knihu.

K ZAMYŠLENÍ PO PŘEČTENÍ PŘÍBĚHU

- Které zvíře udělalo laskavost a pro koho?

BUDIČEK

Kohout na statku funguje jako takový budík. Každé ráno přesně ve stejnou hodinu mohutně zakokrhá, čímž všechna zvířata spolehlivě vzbudí. Některá jsou mu za takovou službu vděčná, protože díky kohoutovi vstanou včas a stihnou vše, co měla ten den v plánu. Jiná zvířata, která většinou nic v plánu nemají, si pravidelně každé ráno při kohoutově budíku klepou na čelo.

Kohout je na svou funkci hrdý, sám se označuje za buditele farmy. Jeho hlavními vzory jsou čeští národní buditelé Karel Hynek Mácha a František Palacký. Mácha proto, že nedaleko farmy se nacházelo Máchovo jezero, kam se statkář s rodinou často jezdili koupat. Kohout

byl přesvědčen, že když už po někom pojmenují jezero, tak je ten člověk hoděn obdivu. Palackého busta zase zdobila výklenek nad lavičkou ve dvoře a kohout na ní rád sedával a přemýšlel o životě.

Jednoho dne přišlo za kohoutem prase. „Kohoute, mělo bych na tebe prosbu. Potřebovalo bych dnes vzbudit o něco dříve, konkrétně o půlnoci.“

„To není problém. Přesně o půlnoci tě vzbudím. Můžeš se spolehnout,“ řekl kohout. Prase pěkně poděkovalo a šlo se kamsi rochnit.

Když se blížil večer, začal být kohout nervózní. Uvědomil si, že vždycky chodí spát a vstává se slepicemi. Vlastně vůbec nevěděl, jak zařídit, aby se probudil v jinou hodinu. Pojal obavy, že svůj úkol nesplní,

prase zaspí a on třeba přijde o svou funkci hlavního buditele farmy. Odebral se na Palackého a doufal, že ho něco napadne. Soustředěně přemýšlení velmi rychle přešlo v lehké klimbání, ze kterého ho vytrhl pes Benedikt.

„Haf, jak to jde?“ vyštěkl, až sebou kohout leknutím trhl. „Neruš mě, přemýšlím...“ odsekl, ale vtom ho napadla spásná myšlenka. „Podívej, Benedikte, potřeboval bych pomoct. Mohl bys mne dnes v noci vzbudit? Mám nějakou práci a musím mít jistotu, že nezaspím.“

„Jasně, kohoute, spolehni se,“ odpověděl nadšeně Benedikt.

„Výborně, tak prosím minutu před půlnocí. Dobrou noc,“ řekl kohout a odešel do kurníku. Benedikt byl rád, že má od kohouta úkol. Důležitě si to vykračoval středem dvora a nadšeně u toho vrtěl ocasem. „Copak, že se tak napařuješ?“ mňoukla na něj kočka Šery.

„Mám od kohouta důležitý úkol, když tě to zajímá. Musím ho vzbudit přesně minutu před půlnocí.“

„Hm. A jak se jako hodláš vzbudit ty, takový spáček?“ namítla kočka.

„Nestarej se,“ odsekl Benedikt. Musel však připustit, že je to od kočky dobrý dotaz. Kohout ho nevbudí, když sám potřebuje vzbudit. No a nikdo jiný než kohout Benedikta nikdy nevbudil.

„Poslouchej, Šery,“ řekl Benedikt. „Myslíš, že bys na mě mohla dvě minuty před půlnocí mňouknout?“

„Cha chá! Já to říkala! To bohužel nepůjde, já totiž mooc ráda v noci spím.“

Benedikt zklamaně sklopil uši.

„Leda, že... že bys mi přenechal svoji dnešní večeři.“

Benedikt neochotně souhlasil. Šery měla dobrý pocit, jak to s Benediktem pěkně vymyslela. Zbývalo jí jen vyřešit, jak se v pravý čas vzbudit. Zašla proto za kozou, které vycytávala ve chlívku myši.

„Dnééés mi slíbily, že se pochytají sami,“ hlásila hned kočce koza a kývla hlavou směrem k pobíhajícím myším. „Zrovna začaly hrát na babu.“

„Kozo, mám prosbu,“ začala Šery. „Dneska budu spát před tvým chlívkem. Potřebovala bych v noci vzbudit. Konkrétně tři minuty před půlnocí. Zvládneš to?“

„Nééé...,“ zamečela koza.

„Myslela jsem, že jsme kamarádky,“ řekla Šery trochu dotčeně.

„Nééé...,“ pokračovala koza.

„Hm, co se dá dělat. Ale až budeš zase chtít pochytat myši, za mnou nechod.“

„Nééé...měj obavy. Vzbudím tě,“ konečně se vymekla koza. Šery se tedy spokojeně odebrala spořádat Benediktovu večeři.

Koza si dopřávala svou pravidelnou dávku sena před usnutím, když vtom se leknutím zakuckala. I jí totiž došlo, že aby mohla kočku

vzbudit, musí se nejprve vzbudit sama. Obrátila se tedy na svoji sousedku krávu.

„Ty, krávo, myslíš, že bys na mě mohla dnes čtyři minuty před půlnocí zabučet? Potřebovala bych se vzbudit.“

„Ale jo, to není problém,“ odpověděla kráva. „Bučení mi jde dobře.“

„Výborně. Dobrou noc,“ řekla koza a okamžitě usnula.

Kráva se také pomalu chystala na kutě. Vzhledem k tomu, že plánovala spát vestoje, příprava na spánek nebyla nijak dlouhá. Krávy se v takovém případě prostě postaví na své oblíbené místo a spí. Oblíbené místo krávy bylo tam, kde právě stála. V rámci možností se uvelebila a pomalu začala podřimovat. Najednou však vytřeštila oči, jako by jí udeřil bičem. I kráva si totiž uvědomila, že potřebuje budík, aby se vzbudila včas. Rychle běžela za prasátkem, protože věděla, že to je největší dobrák z celé farmy.

„Prase! Prase!“ volala celá udýchaná. „Musíš mi pomoci. Potřebuji vzbudit pět minut před půlnocí. Je to důležité. Udělalo bys to pro mě?“

„To víš, že ano, krávo,“ odpovědělo prase. „Běž klidně spát, vzbudím tě.“

Prase vědělo, že bude potřebovat někoho na vzbuzení, ostatně samo už mělo zamluveného kohouta. Rychle obešlo celou farmu, aby našlo někoho dalšího. Všechna zvířata ale již spala. „Co se dá dělat,“

zamumlalo si prase pro sebe. „Prostě zůstanu déle vzhůru a půjdu spát až poté, co krávu vzbudím.“

Nebylo to pro prase vůbec jednoduché. Dělalo všechno možné, aby se udrželo vzhůru. Panáčkovalo, poskakovalo, metalo kozelce, válelo sudy, rochnilo se v bahně. Nakonec to dokázalo. Ručička na hodinách se konečně přesunula na čas za pět minut půlnoc. Prase přiběhlo ke krávě.

„Budíček!“ zavolalo prase.

„Bůů co?“ odpověděla nevrle kráva.

„Budíček, chtěla jsi, abych tě vzbudilo.“

„Ach ano,“ zívla kráva. „Děkuji. Jdu budit dál.“

A tak kráva vzbudila kozu, koza vzbudila kočku, kočka vzbudila psa, pes vzbudil kohouta a kohout rychle běžel za prasátkem, spokojený, že vše vyšlo a že potvrdí svou buditelskou pozici. Když vešel do chlíva, zrovna odbíjela půlnoc.

Chlív byl však prázdný.

Kohout nervózně popocházel mezi místem, kde mělo spát prase, a dvorkem, kde bylo vidět na staré keramické hodiny visící nad vchodem do stájí. Teprve dvě minuty po půlnoci se prase unaveným krokem přišouralo.

„No kde jsi?“ obořil se na něj kohout. „Zaspalo jsi, půlnoc už odbila!“

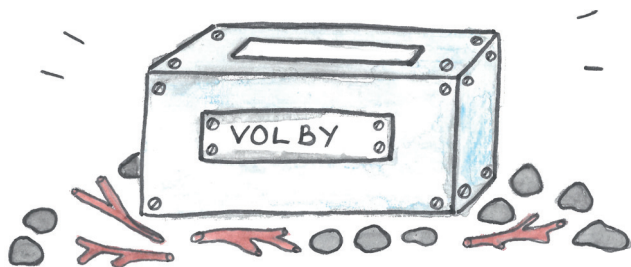

„Vážně?“ řeklo prase a rázem ožilo. „Půlnoc, výborně! Děkuju, kohoute!“ Načež vyběhlo ven z chlíva.

Kohout nechápavě zíral. Vyšel na dvůr. Prase stálo uprostřed dvora a dívalo se na oblohu.

„Poslyš, prase, proč jsi vlastně chtělo, abych tě vzbudil?“ zeptal se kohout.

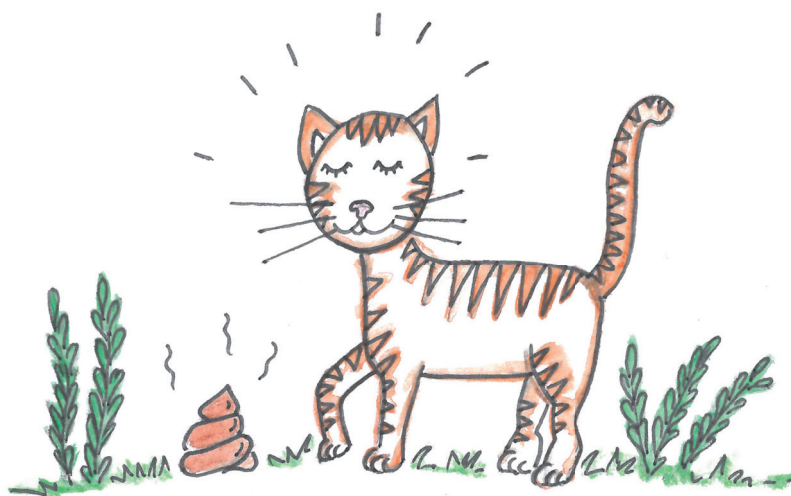
VOLBY

Kočka Šery byla opravdu velká krasavice. Její hebkou bílou srst protínaly jemné zlatavé pruhy v odstínu pšeničných klasů, které na hlavě ústily do roztomilých flíčků o velikosti ořechu. Šery byla na svůj kožíšek patřičně pyšná. Důsledně dbala na jeho údržbu – pravidelně si ho olizovala, oklepávala a načesávala. Kočky mají totiž na rozdíl od lidí tu smůlu, že si nemohou koupit nový kožich. Musí si vystačit celý život s jedním, takže dělají vše pro to, aby alespoň jako nový vypadal.

Když Šery jednoho dopoledne dokončila další důkladnou očišťovací kůru, vydala se pyšně středem dvora, trochu se ukázat. Vykračovala si

to jistým krokem po své obvyklé trase. Pokynula na slepice, hodila trochu nadřazeným okem na psa Benedikta a chystala se pozdravit kozu. Když tu najednou – mlask! Kočka šlápla do něčeho mazlavého a nelibě zapáchajícího.

„To snad není pravda, zase ten kůň!“ našťavaně vykřikla Šery a urputně se snažila omýt si packu v nedaleké kaluži. „Prase jedno!“

„Volal mě někdo?“ vystrčilo na dvorek čenich prase.

„To bylo na Šemíka. Zase se vykálel na dvůr.“

Prase zakroutilo nechápavě hlavou a zalezlo do chléva. Najednou se ve dvoře objevil na první pohled dobře naložený Šemík. „Zdravím vespolek, děje se něco?“

„Tohle!“ odpověděla Šery a ukázala Šemíkovi pošpiněnou packu. Šemík pokrčil rameny.

„Vyhlášuji zákaz kálení na dvůr!“ zvolala Šery.

„Í ha ha, a proč bych tebe měl poslouchat? Ty přece nejsi náš král, prezident, ani nic podobného, abys nám určovala, co se má a co ne,“ řekl Šemík, zvedl bradu a poněkud dotčeně odklusal na louku.

Kočka přemýšlela, jak zamezit dalším podobným nehodám, ale nevěděla si rady. A když si na statku někdo nevěděl rady, obrátil se na kohouta.

„Já a něco zakázat? Na to přece nemám žádné oprávnění,“ řekl kočce kohout, když za ním přišla do kurníku.

„Ale kdo je tedy má?“ zeptala se kočka.

„Obávám se, že nikdo. Našemu statku nikdo nevládne.“

„Tak to pojďme změnit! Zvolíme si vládce, krále! Ať tu nastolí pořádek!“ zvolala kočka.

„Spíš bych ho nazval starostou, to je myslím přiléhavější. Není to ale tak jednoduché. Nejdřív se musí najít někdo, kdo by chtěl tuto funkci zastávat, tomu se říká kandidát...“

„To je jasné, nejlepším starostou bys byl ty, kohoute!“ skočila mu do řeči kočka.

„Ehm, možná bych to mohl zkusit, ano...“ přitakal polichoceně kohout, „ale musíme dát možnost i dalším obyvatelům našeho statku, aby se o funkci ucházeli. Pak se uspořádají volby.“

Každé zvíře může hlasovat pro toho, o kom si myslí, že statek dobře povede. A kdo dostane nejvíc hlasů, ten vyhraje a bude nám vládnout.“

„Výborně. Budou volby! Pojdme to všem říct. Svolej prosím mimořádné shromáždění, kohoute!“

Kohout se zhluboka nadechl a spustil kokrhání připomínající sirénu. V tu chvíli se všechna zvířátka začala poněkud panicky sbíhat na dvůr.

„Už je to tady, konec světa!“ volala silně věřící kráva a začala zoufale hledat Noemovu archu, což byla bájná loď, na které muž jménem Noe zachránil zvířata před potopou.

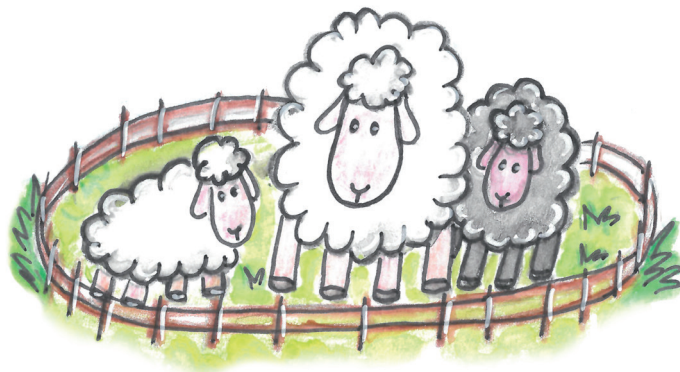
„Zachovejte klid, jen vám chci něco důležitého oznámit,“ volala kočka.

Zvířátka se uklidnila. Jen kráva setrvale obcházela přítomné a hledala někoho, kdo by s ní šel na loď do dvojice.

„Přátelé, je na čase nalít si čistého mléka,“ začala kočka. „Náš statek nevzkvétá. Podívejte se kolem sebe. Špína, prach, smrdí to tady jak někde u prasat.“

„Volal mě někdo?“ vykouklo na dvůr prase.

Kočka pokračovala dál. „Je potřeba, aby se stanovila pravidla chování a způsob, jakým budeme společně na statku žít. A taky aby se

hlídalo, jestli ta pravidla všichni dodržují. Zvolíme si starostu statku. Kdo by se chtěl stát starostou, ať se přihlásí!“

Mezi zvířaty to začalo vzrušeně hučet. Nezvedla se však žádná tlapka, kopýtko ani pařátek.

„A co z toho to zvíře bude mít, když se stane starostou?“ zeptala se koza.

„Co z toho bude mít?“ obrátila se kočka na kohouta.

„Inu...“ zamyslel se kohout, „bude mít možnost svou práci významně přispět k tomu, že se nám tu bude dobře žít. Bude přinášet nové nápady, a hlavně bude mít možnost je uskutečnit.“

Rozhostilo se rozpačité ticho.

„A dostane kolem krku tenhle zlatý řetěz, který jsem našla na půdě!“ přidala se kočka Šery.

„Řetěz? Ten chci! Hlásím se jako kandidátka!“ vykřikla koza.

„Ehm, dobrá... Je-ště ně-kdo?“ šťouchala kočka do kohouta.

„Já bych se tedy také ucházel, když dovolíte,“ přihlásil se kohout.

„Výborně. Kandidáti tedy jsou kohout a koza. Volby se konají pozítří přesně v poledne.“

A mohla začít volební kampaň. Volební kampaň je období, kdy kandidát chodí za ostatními obyvateli-voliči a snaží se je přesvědčit, aby ho zvolili. Každý z kandidátů měl svou vlastní strategii. Zatímco kohout začal zaníceně sepisovat svůj volební program, tedy jakýsi přehled, co by jako nový starosta dělal a jak by zvířátkům prospěl, koza zamířila přímo mezi zvířátka – voliče, na takzvanou kontaktní kampaň. Nejprve zaklepala na psí boudu.

„Ahoj Benedikte, pověz mi: Co by sis nejvíc přál?“ zeptala se koza psa Benedikta.

„Nejvíc přál? No asi...“ zasnul se Benedikt, „kdybych uměl létat, nebo si alespoň popoletět, jako slepice.“

„To není problém,“ odpověděla překvapivě koza. „Zvol mě a já to zařídím!“

„Cože? Zařídíš, abych létal?“

„Jistě. Dneska se už vyrábějí i speciální křídla pro psy. Jako starostka bych je jistě dokázala sehnat.“

„Paráda! Máš můj hlas, kozo!“ přislíbil Benedikt.

NÁVŠTĚVNÍK

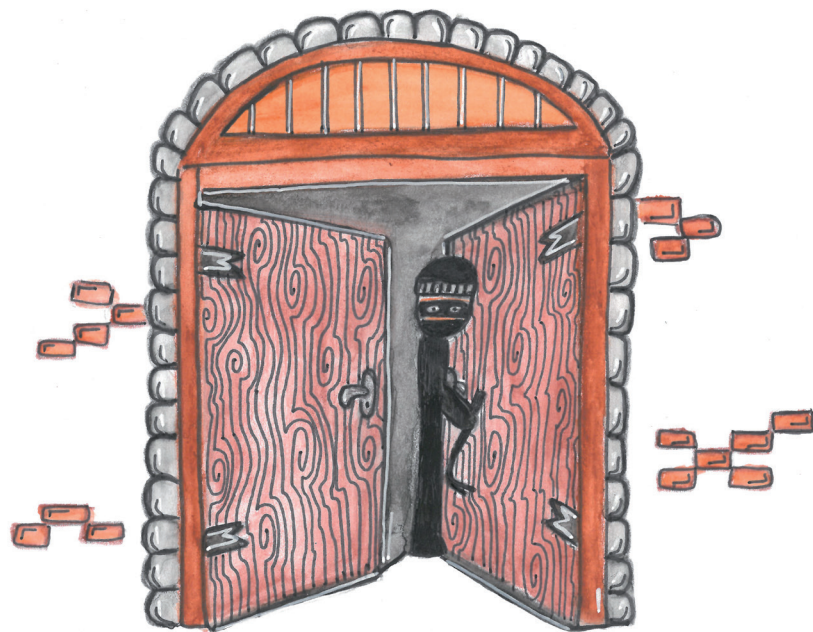
Na statek se snášela tma. Zvířátka pomalu odcházela do svých ohrad, klecí a chlívků uložit se ke spánku. Benediktovým oblíbeným místem na spaní byl pelech v rohu dvora. Měl tam naskládány různé staré polštáře a deky, do kterých se vždycky s chutí zavrtal. Bylo tam krásně útulno a teplo. I tentokrát se v nich spokojeně rozvalil a téměř okamžitě usnul. Vše utichlo.

Zničehonic se ozvala rána, jako když někdo uhodí kladivem do železa. Benedikt sebou trhl. Vykoukl na dvůr a pozorně poslouchal. Znovu ta rána. Netušil, co se může stát. Vtom se pomalu pootevřela vrata dvora a vešel neznámý muž celý v černém. Zloděj! Pomyslel si

Benedikt. Instinktivně se zanořil do pelechu a škvírou mezi polštáři dál pozoroval, co se bude dít. Muž postupoval pomalu a tiše. Postupně obešel dvůr kolem dokola, až zmizel ve stodole. Po chvíli se opět vynořil ze tmy a vezl před sebou... zahradní sekačku! Benedikt tušil, že by měl něco udělat. Třásl se však strachy. Svaly mu ztuhly a nemohl se ani hnout. Muž v poklidu odešel.

Statkář objevil rozbitý zámek hned druhý den brzy ráno. Okamžitě prohledal stodolu a všiml si, že v ní chybí sekačka.

„Od čeho tě tu mám? To jsi nic neslyšel, Benedikte?“ zeptal se nazlobeně psa. „Vždyť to musely být strašné rány!“

Benedikt sklopil oči a pokrčil rameny. Statkář nechápavě zakroutil hlavou a šel se uklidnit dojení krávy.

Benedikta mrzelo, že statkáře zklamal. Sklesle se šoural dvorem. Najednou do něj vrazil Šemík. „Dávej pozor!“ obořil se na něj Benedikt nasupeně. „Omlouvám se, íháá. Zrovna hrajeme hru 'Honzo vstávej, kolik je hodin'. Přidáš se?“

„Ani ne,“ hlesl Benedikt otráveně.

„Pět slepičích!“ ozval se hlas prasete, které vyvolávalo. Šemík udělal tři kroky a vítězoslavně se dotkl prasete.

„To teda nebyly slepičí!“ zlobily se slepice, které s Šemíkem soutěžily.

„To teda byly, menší už nedokážu!“ bránil se Šemík.

„Tak se nehádejte, podívejte se na Benedikta, jak je skleslý. Je ti dobře, Benedikte?“ vložil se do toho kohout, který dělal rozhodčího. Benedikt se kamarádům svěřil se svým trápením.

„Nic si z toho nedělej, statkář se z toho vyspí,“ povzbuzoval ho kohout.

„Vždyť má pravdu, jsem k ničemu,“ hlesl zkroušeně Benedikt. „Neuhlídám ani sekačku. Podívejte se, jak je třeba kráva užitečná,“ ukázal Benedikt na krávu, kterou právě statkář dožil. „Kráva dává mléko, slepice snáší vejce, prase dává jitrnice a tlačenku...“

